

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3285/2018. (VII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 5.Bpi.11.269/2016/6. számú végzése és a Kúria Bpkf.I.557/2017/6. számú végzése, illetve a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 639. § (6) bekezdése és 651. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 410. § (3) bekezdése, 413. § (3) bekezdése, a 417. § (3) bekezdése, illetve a 418. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Kovács Zsolt képviseletében dr. Kovács Arthur ügyvéd (6724 Szeged, Csongrádi sgt. 106) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. A Fővárosi Bíróság – a Fővárosi Ítéltábla által az élet elleni bűncselekmény egyik minősítő körülménye megállapításának mellőzésével helybenhagyott – jogerős ítéletében (alapügy) bűnösnek mondta ki az indítványozót (mint II. rendű vádlottat) aljas indokból, különös kegyetlenséggel, több emberen, tizennégy éven aluli személy sérelmére elkövetett emberölés büntetében, illetve közveszélyokozás büntetében, amelyeket felbujtóként követett el.
- [3] A korábbi sikertelen perújítási indítványait követően az indítványozó – a büntetőeljárás során eljárt védőjén keresztül – a jogerős ítélettel szemben újabb perújítási indítványt terjesztett elő, amelyet az alábbiak szerint indokolt.
- [4] A korábbi perújítási indítványaival azonos tartalommal kifogásolta az elsőfokú döntést meghozó bíróság tűzvédelmi szakértővel kapcsolatos bizonyítási eljárását, valamint csatolt egy általa felkért tűzvédelmi szakértő által készített szakértői véleményt.
- [5] Újfént sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az alapügyben szereplő másik vádlottra vonatkozó igazságügyi elmeorvos-szakértői véleményt.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a vádelv sérelmét jelentette, hogy kifejezett vád hiányában ítélték el felbujtóként az alapügyben. Ennek alátámasztására csatolt egy főügyészségi válaszlevelet, amelyben arról tájékoztatták, hogy az ügyészség nem felbujtói alakzatban indítványozta bűnössége megállapítását.
- [7] Ismét hangsúlyozta, hogy az alapügyben kihallgatott egyik tanú elfogult volt vele szemben. E vonatkozásban új bizonyíték gyanánt csatolta az indítványozó az általa tett – egy gépjárműlopásra berendezkedett bűnszervezetre vonatkozó, korábban államtitokká minősített, de azóta a minősítés alól feloldott – tanúvallomásait, illetve a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon folyamatban volt ügyben készült hivatalos feljegyzést.
- [8] Az indítványozó fenntartotta azon korábbi álláspontját, hogy a bűncselekmény időpontjában nem tartózkodott a helyszínen, ennek alátámasztására egy adatbázist csatolt, amellyel kapcsolatban informatikai szakértő kirendelését is indítványozta.
- [9] Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú ítélet eljárási szabálysértés miatt törvénysértő volt, mivel az indítványozót titoktartási kötelezettség terhelte azon kérdésekben, amelyekre a titkosított jegyzőkönyvekben kitért, ezért új bizonyítékként indítványozta figyelembe venni ezeket, a minősítés alól már feloldott jegyzőkönyveket.
- [10] Végül ismételten szükségesnek tartotta az alapügyben titoktartási kötelezettségük miatt a vallomástételben korlátozott tanúk (az indítványozó által minősített eljárásban tett vallomások felvételét készítő rendőrök) újbóli kihallgatását, mivel titoktartási kötelezettségük időközben megszűnt.

- [11] A perújítási indítványt a Fővárosi Ítéltábla 5.Bpi.11.269/2016/6. számú – a Kúria Bpkf.I.557/2017/6. számú végzésével helybenhagyott – végzésében elutasította.
- [12] A végzések részletes indokolásának lényege szerint az indítványozó által felvetettek egyfelől az alapeljáráásban beszerzett és értékelt bizonyítékok – perújítás eljárásban kizárt – újramérlegelését jelentenék, másfelől az indítványozó által csatolt új bizonyítékok nem értékelhetők a perújítás szempontjából új bizonyítéknak, illetve nem alkalmasak a vádlott felmentésére, illetve enyhébb szankció kiszabására. Az indokolás kitért még arra is, hogy eljárásjogi okból perújításnak pedig nincs helye.
- [13] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt az ismertetett végzésekkel szemben, amelyet a főtktár hiánypótlási felhívására kiegészített.
- [14] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz értelmében a perújítás megengedhetősége tárgyában eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság (jogbiztonság) elvét, a XXV. cikk (1) bekezdésében garantált törvény előtti egyenlőség elvét, XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, a XXVIII. cikk (3) bekezdésében garantált védelemhez való jogát, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.
- [15] Az alkotmányjogi panasz indokolásának lényege szerint, azzal, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában eljáró bíróságok – önkényes jogértelmezésükkel – a perújítási indítványban általa előadottakat, illetve ahhoz csatoltakat nem értékelték olyan, új bizonyítéknak, amely alapot adhat a perújítás elrendelésére, elsősorban a tisztességes bírósági eljáráshoz való és a jogorvoslathoz való jogát sértették meg. Különösen azért, mert anélkül döntöttek így a bíróságok, hogy megismerték volna a felajánlott bizonyítékok tartalmát.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt végzések megsértették a törvény előtti egyenlőség alkotmányos elvét is, mivel a bíróságok jogértelmezése eltért a perújítással kapcsolatban kialakult gyakorlattól, tehát az indítványozóval szemben nem úgy jártak el, ahogy más ügyekben. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a kifogásolt végzések eredményeként megfosztották a védekezéshez való jogától is, ugyanis nem tették lehetővé, hogy előadhassa, bemutathassa a javára szóló, új bizonyítékokat. Végül az indítványozó álláspontja szerint a jogállamiság (jogbiztonság sérelmét idézte elő, hogy a bíróságok sorozatosan megtagadták azt, hogy perújítási indítványait ténylegesen elbírálják, ezzel pedig megakadályozták a jogállami jogainak érvényesíthetőségét.
- [17] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a Fővárosi Ítéltábla 5.Bpi.11.269/2016/6. számú és a Kúria Bpkf.I.557/2017/6. számú végzéseinek megsemmisítését.
- [18] 2.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszban az indítványozó a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 410. § (3) bekezdésének, 413. § (3) bekezdésének, a 417. § (3) bekezdésének, illetve a 418. § (3) bekezdésének, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 639. § (6) bekezdése és 651. § (4) bekezdése rendelkezéseit támadta. Indokolása szerint az említett rendelkezések szintén az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (3) bekezdését és a XXVIII. cikk (7) bekezdését sértik. A perújításra, illetve felülvizsgálatra okot adó körülmény hivatalbóli észlelése esetén [régai Be. 410. § (3) bekezdés, 417. § (3) bekezdés, illetve Be. 639. § (6) bekezdése és 651. § (4) bekezdése] az eljárás kezdeményezésére hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyész, illetve legfőbb ügyész értesítésére vonatkozó kötelezettséget megállapító rendelkezésekkel kapcsolatban azt kifogásolta, hogy nem megfelelő helyen szerepelnek a régi Be.-ben, illetve a Be.-ben. E körben indítványa mulasztás megállapítására irányult.
- [19] Az indítványozó ezen kívül azt sérelmezte, hogy a régi Be. 413. § (3) bekezdésének és a 418. § (3) bekezdésének az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványok elbírálására vonatkozó rendelkezései félreérthetőek, és a kifogásolt bírósági döntések is tévesen alkalmazták azokat.
- [20] 2.3. Az alkotmányjogi panasz és mellékletei az ismertetteken kívül – a perújítás elrendelése szükségességének alátámasztására – részletes indokolást tartalmaznak arra vonatkozóan is, hogy az alapügyben milyen, az indítványozó álláspontja szerint a bizonyítás eredményét befolyásoló eljárási szabálysértések, mulasztások történtek.

- [21] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [22] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételei közül megfelel az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt azon követelménynek, hogy azt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül kell benyújtani.
- [23] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a–f*) pontjaiban támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezését. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett bírói döntéseket és kifejezetten kéri azok megsemmisítését, valamint indokolást is tartalmaz.
- [24] 3.3. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – így különösen a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {lásd például: 3320/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [23]}. Tekintettel arra, hogy az indítványozó a jogbiztonság sérelmét nem e két kivételes esetre való hivatkozással állította, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében – érdemi elbírálásra nem alkalmas.
- [25] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében nem jelöli meg az Alaptörvényben biztosított jog lényegét és megfelelő indokolást sem tartalmaz, így nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis az indokolás hiánya {lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [26] 3.5. Az Alkotmánybíróság a panaszhoz azzal a részével kapcsolatban, amelyben az alapügyben hozott döntéseket sérelmezi az indítványozó, megjegyzi, hogy a törvényalkotó az Abtv. hatálybalépése (2012. január 1. napja) előtt már jogerősen lezárt bírósági eljárások tekintetében nem kívánta megnyitni a valódi alkotmányjogi panasz lehetőségét {lásd például: 3072/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [11]; 3112/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [9]; 3142/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [36]}, ezért ezen okból az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében – érdemben nem elbírálható.
- [27] 3.6. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.
- [28] Az indítvány benyújtását követően, 2018. július 1. napján hatályba lépett a Be., amelynek 879. §-a hatályon kívül helyezte a régi Be.-t. Az Alkotmánybíróság főszabályként a hatályos jogszabályok alaptörvény-ellenességét vizsgálhatja. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés alkotmányosságának vizsgálatára az Alkotmánybíróság hatásköre csak akkor terjed ki, ha azt konkrét ügyben még alkalmazni kellene. Tekintettel arra, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezéseket a Be. hatálybalépését követően már nem lehet alkalmazni, az indítványnak a régi Be. 410. § (3) bekezdését, 413. § (3) bekezdését, a 417. § (3) bekezdését, illetve a 418. § (3) bekezdését érintő része tárgytalanná vált.
- [29] Az Abtv. 59. §-a szerint az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – a nyilvánvalóan okafogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés *e*) pontja alapján – egyebek mellett – okafogyott válik az indítvány, ha az tárgytalanná vált, ezért az Alkotmánybíróság eljárását a régi Be. említett rendelkezését érintő részében megszüntette.
- [30] A panasz a Be. 639. § (6) bekezdésével és 651. § (4) bekezdésével kapcsolatban állított kifogások tekintetében mindenekelőtt azért nem bírálható el érdemben, mert az említett jogszabályi rendelkezéseket az indítványozó ügyében nem alkalmazták. Márpedig, az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében e panaszfajta csak olyan jogszabályi rendelkezéssel kapcsolatban kerül szóba, amelyet az egyedi ügyben alkalmaztak. A panasz e körben tehát nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt egyik feltételt.

- [31] 3.7. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e.
- [32] 3.8. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy terheltje. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [33] 3.9. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [34] Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az indítványozó panasz – értelemszerűen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében – megjelölt-e olyan alaptörvény-ellenességet, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Az indítványozó a panaszban a – perújítás egyik okát tartalmazó – régi Be. 408. § (1) bekezdés a) pontja szerinti „új bizonyíték” fogalmának bíróság általi, konkrét ügyben történt értelmezését véli Alaptörvénybe ütközőnek.
- [35] Az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33] és [38]}, amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria jogszabály-értelmezése nem ébreszt alaptörvény-ellenességi kételyt a kifogásolt bírói döntésekkel szemben {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [36] 3.10. Az Alkotmánybíróság a panasz befogadhatósági vizsgálata alapján azt is megállapította, hogy az indítványozó a panaszban nem vet fel semmilyen alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [37] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében – sem a Fővárosi Ítéltábla 5.Bpi.11.269/2016/6. számú, sem a Kúria Kúria Bpkf.I.557/2017/6. számú végzésében foglaltakkal kapcsolatosan sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [38] 4. Az Alkotmánybíróság a indokolás [22]–[37] bekezdéseiben foglaltak okán az Ügyrend 30. § (1) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1751/2017.

